

Gmina Nowe Miasto Lubawskie zmieni... nazwę? Tak to uzasadnia [ZOBACZ WIDEO]

data aktualizacji: 2025.01.11

Nietypowe przedsięwzięcie realizuje Gmina Nowe Miasto Lubawskie. Tutejszy samorząd chce bowiem doprowadzić do zmiany nazwy... gminy.

I tak dzisiejsza Gmina Nowe Miasto Lubawskie może się w przyszłości nazywać Gmina Bratian.

Według kierownictwa gminnego samorządu na czele z wójtem Tomaszem Waruszewskim pozwoli to tutejszej społeczności budować własną tożsamość - oraz unikać mylenia gminy wiejską z miejską, co dziś ma często miejsce.

- Są mocne argumenty za tym, abyśmy mieli swoją własną nazwę gminy. Zaslugujemy na nazwę, która będzie odnosić się do naszych korzeni i która będzie budować naszą tożsamość - przekonuje Tomasz Waruszewski. - Nazwy zdecydowanej większości gmin pochodzą od nazw ich największych miejscowości - dodaje samorządowiec.

W przypadku nowomiejskiej gminy - tą miejscowością jest właśnie Bratian. Argumentów za zmianą jest więcej - opisano je w uzasadnieniu do uchwały o przeprowadzeniu z mieszkańcami konsultacji społecznych w tej sprawie.

DLACZEGO "GMINA BRATIAN" - samorząd uzasadnia

Zmiana nazwy gminy przyczyni się do zwiększenia poczucia przynależności społecznej wśród dotychczasowych mieszkańców samorządu. **Rozpocznie się nowy etap w życiu gminy.**

Miejscowość Bratian jest największą i najliczniej zaludnioną miejscowością w Gminie Nowe Miasto Lubawskie. Na jej terenie działa Zespół Szkół im. Rodu Działyńskich w Bratianie - będący największą szkołą podstawową na terenie gminy oraz jedynym przedszkolem. W miejscowości tej funkcjonuje biblioteka, jedyny w gminie Orlik oraz ciesząca się dużym zainteresowaniem hala targowa. Bratian stanowi centrum życia dla wielu mieszkańców. Powstały tu dwa duże markety, w trakcie realizacji jest budowa centrum handlowego z czołowej marki jadłodajnią typu „fast food”. W Bratianie swoją siedzibę ma należąca do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego Ochotnicza Straż Pożarna Bratian oraz działa Koło Gospodyń Wiejskich, funkcjonuje również kościół. **Te aspekty sprawiają, że miejscowość jest już rozpoznawalna wśród społeczności lokalnej.**

Zmiana nazwy gminy ma na celu doprowadzić do indywidualizacji nazwy gminy, gdyż w Powiecie Nowomiejskim są dwie gminy o tej samej nazwie, co powoduje, że **notorycznie dochodzi do pomyłek w tym zakresie. Natomiast nazwa miejscowości Bratian jest unikalna**, nie występuje na terenie naszego kraju inna miejscowość o tej nazwie. Wprowadzenie nowej nazwy gminy skróci znacznie stosowaną nazwę i zapobiegnie

używaniu nieprawidłowej nazwy w postaci skrótu „Nowe Miasto”.

Wybór Bratiana jest również uzasadniony

historycznie, miejscowość ta ma bowiem bogatą

historię. Znana jest ona od początku XIV wieku, gdy Krzyżacy założyli warownię strzegącą tych okolic nazwaną Bratjan (Bratian), wkrótce potem rozpoczęto budowę zamku. Według przekazów nazwa pochodzi od „brata Jana” – Jana z Sandomierza, jednego z rycerzy zakonnych.

Pierwsza wzmianka historyczna o zamku Bratian pochodzi z 1343 roku, kiedy to w miejscowym zamku odbył się zjazd książąt mazowieckich i dostojników zakonnych. Zamek w Bratianie musiał być ważną i potężną twierdzą, skoro zorganizowano w nim tak ważne spotkanie. Państwo krzyżackie było dobrze zorganizowane, podzielono je na komturie na czele z komturami oraz wójtostwa z wójtami.

Jednym z wójtostw był także Bratian, co oznaczało, że był to najważniejszy ośrodek administracyjny w okolicy. W Bratianie urzędował wójt bratiański, a także wójt z Nowego Miasta. Znajdował się tu również folwark zakonny. W tutejszym zamku mieszkał „na emeryturze” wielki mistrz krzyżacki Henryk Dusemer von Arfberg.

W 1410 roku to właśnie w Bratianie przeprowadzono ostatnią naradę wojsk krzyżackich przed bitwą pod

Grunwaldem. Na mocy II pokoju toruńskiego z 1466 roku ziemia chełmińska, powróciła do państwa polskiego.

Krzyżacy opuścili Bratian dopiero w 1468 roku. W latach 1466-1772 dawna ziemia chełmińska stanowiła oddzielne województwa chełmińskie w ramach Rzeczypospolitej. W Bratianie urzędował namiestnik królewski – starosta, który zarządzał miejscowymi majątkami królewskimi. W średniowieczu najważniejszym ośrodkiem administracji był Bratian. To tu siedzibę mieli kolejni starostowie bratiańscy:

Adam Wilkanowski – rycerz z Wyszogrodu oraz jego potomkowie, następnie od XVI wieku Mikołaj Działyński, potem jego syn Jan, który także dzierżył urząd wojewody pomorskiego i następnie chełmińskiego, Mikołaj Działyński - wojewoda chełmiński. Rodzina Działyńskich zarządzała starostwem do początku XVIII wieku. W skład starostwa bratiańskiego wchodziły wsie: Bratian, Nowe Miasto, Szwarcenowo, Mózgowo, Kiełpiny, Nawra, Nowy Dwór, Chrośle, Skarlin, Wawrowice, Wonna, Jamielnik, Radomno, Lekarty, Krotoszyny i Kuligi. W 1772 roku miał miejsce pierwszy rozbiór Rzeczypospolitej. Królestwo Prus w pierwszym rozbiórze zagarnęło także dawne województwo chełmińskie. W tym okresie rozpoczął się upadek zamku bratiańskiego, nieremontowany powoli niszczał. Już w XIX wieku zamek w Bratianie praktycznie nie istniał. Został rozebrany, a na jego obszarze zbudowano między innymi młyn. W XX wieku pozostały już tylko pojedyncze relikty potężnej niegdyś budowli – siedziby wójtów i starostów bratiańskich.

W latach 1954-1972 funkcjonowały następujące gromady (gromadzkie rady narodowe): Nowe Miasto, Bratjan (Bratian), Gryżliny, Skarlin. **W skład Gromadzkiej Rady Narodowej Bratian weszły obszary dotychczasowych gromad:** Bratian i Nawra z gminy Nowe Miasto oraz gromady Nowy Dwór Bratiański z dawnej gminy Nowy Dwór Bratiański. Gromada Bratian funkcjonowała do końca 1961 roku. Z końcem roku została zniesiona, a jej obszar włączono do sąsiedniej gromady Nowe Miasto (to jest miejscowości: Bratian, Kaczek, Nawra, przysiółek Łąki Bratiańskie i osadę Mszanowo), z wyjątkiem wsi Nowy Dwór Bratiański, którą włączono do gromady Gryżliny. W skład Gromadzkiej Rady Narodowej Gryżliny z siedzibą w

Gryżlinach weszły obszary gromad: Bagno, Chroście, Gryżliny, Jamielnik i Radomno z dawnej gminy Nowy Dwór Bratiański.

Podjęcie uchwały w sprawie konsultacji nie niesie za sobą dodatkowych kosztów dla mieszkańców Gminy Nowe Miasto Lubawskie.

Konsultacje w sprawie zmiany nazwy Gminy Nowe Miasto Lubawskie na „Gmina Bratian” potrwać do 28 lutego 2025 roku. O wynikach - poinformujemy.

Red. kontakt@infoilawa.pl.

Źródło:

<https://www.infoilawa.pl/aktualnosci/item/77001-gmina-nowe-miasto-lubawskie-zmieni-nazwe-tak-to-uzasadnia-zobacz-wideo>